

Möte i Biogas Sydost nr 1

Tid: 2014-05-13 kl. 09.15-12.30
Plats: More Biogas biogasanläggning

Deltagare	Organisation	Deltar	Deltog inte
Henrik Andersson	Mönsterås kommun		X
Carolina Gunnarsson	Regionförbundet i Kalmar län	X	
Stefan Halldorf	Stefan Halldorf Konsult		X
Staffan Johannesson	E.ON	X	
Hannele Johansson	Energikontor Sydost	X	
Lars-Evert Karlsson	Läckeby Water	X	
Steve Karlsson	Växjö kommun	X	
Jan-Owe Nilsson	Hushållningssällskapet		X
Camilla Norrman	Ronneby kommun		X
Sven-Olof Petersson	Karlskrona kommun		X
Thomas Rehnström	Kalmar Länstrafik		X
Göran Sternsén	VMAB		X

Tema för dagen: Besök på More Biogas nya biogasanläggning i Mosekrog, Kalmar

1. Ankomst med kaffe

En liten men tapper skara mötte upp på More Biogas biogasanläggning i Mosekrog. Att gasbilar är pålitligast blev klart när Carolina råkat ut för soppatorsk med Regionförbundets elbil.

2. Rundvandring på anläggningen

Efter lite kaffe, kallprat och laddning av bil var det så dags för en guidad tur på den senaste i raden av nya biogasanläggningar i regionen under ledning av Lars-Evert.

More Biogas ägs av 18 lantbrukare, Famax, ALMI Invest, Läckeby Water och Olof Pettersson dvs. totalt 22 delägare. Det är ägarna som står för substratet. Totalt förfogar man över 35 000 ha spridningsareal. Röt-kammaren har en volym på 6 000 m³ och kan röta 75 000 ton/år 2014 varav 72 % består av nöt och 22 % av svingödsel. Fr.o.m. 2015 tillkommer 22 000 ton matavfall från KSRR. Det är Purac som byggt förbehandlingsanläggningen som kommer att behandla 230 Nm³/h år 2014 vilket innebär 12 GWh biogas. Till januari 2016 kommer kapaciteten att öka till ca 500 Nm³/h eller 26 GWh/år biogas. Substratinmatningen sker med 11 m³/h och temperaturen i röt-kammaren är 53 grader. Om Kalmar Länstrafik upphandlar tillräckligt med gasbussar kommer en andra rökammare med en kapacitet om 20 GWh/år att byggas av More Biogas.

3. Laget runt – på gång i regionen

Under tecknad hade fått inlägg från några av de medlemmar och även andra som inte själv kunde närvara på mötet. Dessa redovisas nedan.

Stefan H/Pelle Hallén är anlitate av Karlskrona kommun att utföra ett biogasprojekt. Avsikten med projektet är att utreda om det finns möjligheter för lokal produktion av biogas i Karlskrona. De har redan kontakt med ett antal lantbrukare och har kallat ca 30 till ett första möte 15/5. De har också haft ett första möte med kommunen och gjort vissa avgränsningar i projektet. Fokus kommer att ligga på fordonskastillverkning med utgångspunkten att det mesta av substraten finns på östra kanten.

Målet med projektet blir att noggrant kvantifiera substrattillgång och föreslå lämplig placering för en biogasanläggning. Utöver redan bestämt möte kommer de att besöka alla gårdar, ha ytterligare möten, ordna studieresa och seminarier.

I Mönsterås finns också ett positivt intresse från ganska många lantbrukare, så det är en första god förutsättning.

H.J. EU-parlamentet har nu godkänt nya regler för uppbyggnad av tankställen för alternativa bränslen däribland gas i hela Europa. Kommissionen väntas komma med regler senare i år. Trafikverket och Destination Gotland har tecknat ett avtal om en LNG färja till Gotland.

Undertecknad har pratat med Anders Sjöblom på Oskarshamns kommun som bekräftar att Destination Gotland har skrivit i sina handlingar att man har som vision att under avtalstiden ersätta en färja med en ny som drivs med LNG. Ett nybyggnadsprogram måste påbörjas och genomföras under avtalsperioden för trafiken som gäller till 2027. Färjan kommer gå på linjen Visby- Nynäshamn och Destination Gotland driver att bunkermöjligheter ska finnas i Visby för projektet ska bli verklighet. Det är m.a.o. ett bidragsprojekt. Ska staten ge bidrag för LNG har man bättre effekt för satsad krona om man lägger LNG terminalen/produktionen i Oskarshamn:

- Ej elektrifierad järnväg i regionen som kräver dieseldrift
- Långa avstånd med arbetspendling där KLT är i behov av LNG
- Stark industri som kan stärkas genom tillgång till bränsle
- En joker för arbetet med trafik Oskarshamn- Ventspils där bunkerkostnader är stor risk
- Samma effekt för Gotlandstrafiken om man bunkrar i Visby, Nynäshamn eller Oskarshamn

Kan vi driva frågan så regionen står upp utan att man hamnar i spänning med Region Gotland? Nu är det samarbete som gäller.

L-E.K. Oskarshamns Energi tittar på småskalig uppgradering från avfallsreningsverk och har varit i kontakt med Purac Puregas i ärendet.

S.K. Cambi-anläggningen håller på att byggas. Kommer att vara i full drift efter semestern. Viktigt att koppla in Hermi Bil fullt ut. 100 % från egen produktion viktigt.

VMAB har haft läcka i röt kamrarna men har nu startat upp båda. De beräknas vara snart uppe i full produktion och då kommer inget mer material att levereras till Växjö. Hur som helst visar detta att det är viktigt med back up och systemtänk i biogassammanhang.

C.G. Den regionala strategin och handlingsplanen för biogas till fordon tas i Regionförbundets styrelse den 5 juni. Klimatkommissionen försöker få in en debattartikel för fossilbränslefri region som omfattar såväl förnybara drivmedel, energieffektivitet i fordon och stadsplanering.

Det går att stoppa in privata pengar i projekt som finansieras av Regionala fonder i det program som utlyses i september efter godkännandet av EU.

4. **Implementering av handlingsplanen. Vad är mest aktuellt nu beträffande aktörer, nya medel, medlemmar osv?**

C.G. I höstas tog Klimatkommissionen fram en tidsplan som visar vad som behövs för att ha gas till kollektivtrafiken 2017. Nu ligger frågan hos Leif Larsson och Stefan Carlsson. Den som har hand om frågan på Kalmar Länstrafik är Per Ålind som är deras strateg.

S.H. Det som behövs - och som verkligen är en uppgift för Nätverket Biogas Sydost - är att hitta en marknad för fordonsgas om man startar en biogasproduktion i Karlskrona kommun.

S.K. Stefan Hermansson arbetar hårt för att öka försäljningen av biogas. Bl.a. ska alla bilhandlare ha en biogasansvarig med kunskap om gasbilar.

S.J. E.ON köper gasen från Alvesta och säljer till Hermi bil

L-E.K. För More Biogas är kollektivtrafiken viktigast.

S.J. Vi bör satsa på begagnat marknaden. Andrahandsvärdet gör att man får mycket för pengarna. Man bör också jobba mot fossil diesel och bensen. Politiker är en viktig målgrupp. Viktigt att informera varför det är bra med gas samt ställa gas, RME och el mot varandra. När det gäller utsläpp av CO₂ är biogas effektivast.

I Skåne ska stadstrafiken gå helt på biogas år 2015 och 2018 ska även regiontrafiken gå på biogas. Det är viktigt att poängtera att etableringen av bussar som går på biogas följer färdplanen.

C.G. Alla samhällsbetalda resor ska vara fossilbränsle fria i Kalmar län år 2020. Planer finns att etablera en färdplan för att komma dit.

S.J. Marknadssidan är viktig dvs. att öka volymerna. 50 % av gasen går till bussar.

5. **Nästa möte**

Nästa möte äger rum på VMAB i Mörrum den 2 september. Kallelse skickas ut i augusti.

Vid tangentbordet

Hannele Johansson